

معاونت امور بهداشتی دانشگاه شهید بهشتی

چالش‌های بهداشت محیط استان در جلوگیری از عرضه کالاهای وارداتی

نعمت الله سیف
کارشناس ارشد مهندسی بهداشت محیط

معاونت امور بهداشتی دانشگاه شهید بهشتی

ماده ۱۶ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی تصریح دارد که :

ترخیص مواد غذایی یا بهداشتی یا آرایشی از گمرک به هر شکل به منظور بازرگانی یا تبلیغات با رعایت مقررات عمومی علاوه بر دارا بودن گواهی بهداشتی و قابلیت مصرف از کشور مبدأ مستلزم تحصیل پروانه ورود از وزارت بهداشت است و وارد کننده مکلف است برای تحصیل پروانه مزبور فرمول مواد و همچنین موادی که برای نگهداری به آنها اضافه شده را به وزارت بهداشت تسلیم نماید.

ویژگیهای محصولات خوراکی، آشامیدنی وارداتی مجاز و مورد تأیید

- ۱- دارا بودن پروانه یا مجوز واردات از وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی (اداره کل نظارت بر مواد غذایی)
- ۲- درج پروانه ورود بر روی بسته بندی کالا به خط فارسی
- ۳- درج ترکیبات و مشخصات کالا به خط فارسی روی بسته بندی کالا
- ۴- دارا بودن تاریخ تولید و انقضاء معتبر

راههای واردات غیر قانونی کالاها با مصارف خوراکی، آشامیدنی

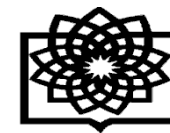
- ۱- مبادی غیر مجاز (قاچاق)
- ۲- کالاهای همراه مسافر (معاف از قوانین گمرکی)
- ۳- کالاهای ملوانی
- ۴- کالاهای وارد شده به مناطق آزاد تجاری (کیش، قشم، چابهار)

معاونت امور بهداشتی دانشگاه شهید بهشتی

برگ سبز یا پته گمرکی

طبق قوانین گمرکی کلیه کالاهائی که از مبادی مجاز در هر میزان و تحت هر عنوان به کشور وارد می شود مشمول پرداخت حقوق گمرکی مربوط بوده و رسیدی که گمرک به پرداخت کننده حقوق گمرکی ارائه می نماید بنام برگ سبز یا پته گمرکی و یا پته تجاری شناخته می شود .

معاونت امور بهداشتی دانشگاه شهید بهشتی

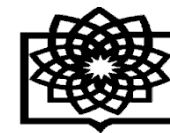
دلایل عدم مقبولیت برگ سبز (پته گمرکی) بعنوان مجوز قانونی واردات کالاهای خوراکی ، آشامیدنی

نظر به اینکه کالاهای وارد شده به مناطق آزاد ، بازارچه های مرزی مناطق ویژه اقتصادی و همچنین کالاهای ملوانی و همراه مسافر پس از پرداخت حقوق گمرکی کالای وارد شده رسیدگی گمرکی (برگ سبز) دریافت می نماید لیکن وزارت بهداشت هیچگونه نظارتی بر نوع ، میزان و کیفیت کالای وارد شده نداشته است لذا صرف دارا بودن برگ سبز دلیل سلامت و صلاحیت مصرف کالای وارد شده نمی باشد .

چالشهای بهداشت محیط در جلوگیری از عرضه کالاهای وارداتی در سطح استان

- ۱- ناکارآمدی قوانین موجود برای واردات مجاز کالا :
در حال حاضر قوانین موجود مشمول کالاهای وارداتی از طریق مناطق آزاد ، بازارچه های مرزی ، ملوانی و مسافری نمی شود.
- ۲- وسعت مراکز عرضه کالاهای وارداتی خوراکی -آشامیدنی :
 - عرضه از طریق فروشگاههای زنجیره ای
 - عرضه از طریق سوپر مارکتها
 - عرضه از طریق خواربار فروشها
 - عرضه از طریق کیوسک ها ی عرضه محصولات فرهنگی و مطبوعاتی

معاونت امور بهداشتی دانشگاه شهید بهشتی

- ۳- عدم آگاهی متصدیان مراکز فروش کلی و جزئی کالاهای خوراکی، آشامیدنی و وارداتی نسبت به مجوز های قانونی عرضه اینگونه اقلام :
- عموماً برگ سبز را بعنوان تائیدیه قانونی بهداشتی ورود کالا تلقی می نمایند
- نامهای معروف و شناخته را مجاز و معتبر تلقی می کنند
- صرف عرضه توسط فروشگاههای بزرگ را دلیلی بر مجاز بودن می دانند

معاونت امور بهداشتی دانشگاه شهید بهشتی

۴- مشکلات برخورد قانونی با محصولات خوراکی. آشامیدنی فاقد مجوز ورود از وزارت بهداشت :

- آزمایشگاه از پذیرش نمونه های وارداتی فاقد مجوز های بهداشتی ورود کالا وبدون آنالیز خودداری مینماید

- مراجع قضائی از صدور رأی برای پروندهای توقیف کالا های غیر مجاز وارداتی فاقد جوابیه آزمایشگاه ممانعت می نماید.

- عموماً آراء صادره توسط مراجع قضائی برای تخلفات با مستندات کافی نیز حکم بازدارندگی ندارد.

- مراجع قضائی بخشنامه های اداره کل را بعنوان مستندات قانونی پرونده ارجاعی نپذیرفته و ملاک را مواد قانونی می داند.

معاونت امور بهداشتی دانشگاه شهید بهشتی

- ۵- عدم امکان دسترسی بهداشت محیط به عوامل اصلی وارد کننده کالاهای غیر مجاز (فاقد پروانه)
- پراکندگی توزیع اقلام وارداتی غیر مجاز در سوپر مارکتها ، خواربار فروشی ها و حتی کیوسکهای روزنامه فروشی
- مشکل جمع آوری چندین بسته کالای غیر مجاز از مغازه های توزیع کننده
- عدم امکانات کافی برای توقیف ، جمع آوری و حمل کالاهای غیر مجاز
- توسط بازرسان مستقر در مراکز بهداشتی درمانی حین بازدید از مراکز تهیه و توزیع

۶- محدودیت نیروی انسانی برای جمع آوری کالاهای غیر مجاز
وارداتی

۷- محدودیت فضای انباری برای نگهداری کالاهای جمع آوری
شده غیر مجاز

۸- محدودیت وسیله نقلیه

۹- استقرار مراکز عمده عرضه کالاهای وارداتی خوراکی، آشامیدنی در
محدوده طرح ترافیک (بازار آهنگر ها - نوروزخان - معظم الدوله - حاج
ابوالفتح و) و محدودیت های ورود خودرو های دولتی به محدوده
طرح ترافیک

۱۰- مشکلات قانونی تعیین تکلیف کالاهای وارداتی جمع آوری شده از سطح
عرضه:

- اغلب کالاهای فاقد مجوز واردات از وزارت بهداشت بعنوان کالاهای
معتبر از نظر مراجع بهداشتی اروپا و آمریکا شناخته شده اند و عموماً جزء
کالاهای پر مصرف و پر طرفدار در جهان معرفی شده اند

۱۱- مشکلات اجرایی معدوم نمودن کالاهای وارداتی غیر قابل مصرف و یا تاریخ
گذشته

شرایط وزارت بهداشت برای پذیرش تقاضای واردات مواد خوراکی آشامیدنی و...

- ۱- وجود نماینده انحصاری در ایران
- ۲- ارائه نمونه کالا توسط متقاضی
- ۳- ارائه آنالیز ترکیبات تشکیل دهنده محصول توسط نماینده انحصاری
- ۴- تطبیق ترکیبات محصول با استانداردهای ملی توسط آزمایشگاه
- ۵- تاییدیه سفارت جمهوری اسلامی در مبدا
- ۶- ارائه گواهی بهداشت مبدأ توسط نماینده انحصاری

راهکارهای پیشنهادی برای ساماندهی عرضه کالاهای وارداتی

- ۱- اصلاح قوانین و مقررات واردات کالاهای با مصرف خوراکی، آشامیدنی به گونه ای که کلیه کالاهای خوراکی، آشامیدنی بدون در نظر گرفتن میزان ونحوه ورود (مسافری ،ملوانی ،مناطق آزاد و ...) مشمول ماده ۱۶ خوراکی، آشامیدنی آرایشی و بهداشتی شوند.
- ۲- برگزاری جلسات آموزشی برای مجامع امور صنفی .اتحادیه ها و حتی پیشه وران صنوف مرتبط در خصوص شناخت ویژگیهای کالاهای وارداتی مجاز
- ۳ - برگزاری جلسات آموزشی برای پرسنل بهداشت محیط ویژگیهای کالاهای مجاز و نحوه برخورد با تخلفات عرضه کالاهای وارداتی غیر مجاز

- ۴ - حمایت مراجع قضائی در برخورد با تخلفات مرتبط با عرضه کالا ی وارداتی غیر مجاز بگونه ای که آراء صادره حکم بازدارندگی داشته و از تکرار تخلف جلوگیری میکند .
- ۵ - برقراری تسهیلات امکانت و اختیارات لازمه برای تعیین تکلیف و معدوم نمودن کالاهای وارداتی غیر مجاز جمع آوری شده از سطح عرضه .
- ۶- درگیر نمودن بیشتر سازمانهایی نظیر بازرگانی تعزیرات، مبارزه با قاچاق کالا برای همکاری در جلوگیری از عرضه کالاهای وارداتی از مبادی غیر قانونی
- ۷- تقویت نیروی انسانی و امکانات ادارات نظارت بر مواد غذایی و بهداشتی استانهای مرزی و مبادی ورودی
- ۸- تهیه و پخش برنامه های آموزشی از طریق صدا و سیما بمنظور آگاهی مردم در زمینه شناخت ویژگیهای کالاهای وارداتی مجاز و مورد تأیید

- ۹- تخصیص اعتبار برای اجرای برنامه های آموزشی، برگزاری جلسات، تهیه پوستر و..
- ۱۰- اعمال سیاستهای حمایتی بمنظور تامین نیروی انسانی، امکانات و خودرو متناسب با گستردگی منطقه تحت پوشش هر دانشگاه
- ۱۱- اختصاص منابعی برای پرداخت حق کشف کالاهای غیر مجاز وارداتی بمنظور افزایش انگیزه بازرسان (در حال حاضر کشف و توقیف انبارهای نگهداری کالای غیر مجاز برای کارشناسان درگیر، دردسر فراوان داشته و فوق العاده ای هم ندارد)